

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Теория и методология на спортната наука“

Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление: 7.6. Спорт

Факултет „Спорт“

Катедра: Теория на спорта

Тема на дисертацията: Оптимизиране на подбора при 9–12-годишни таекуондисти

Автор на дисертационния труд: ас. Силвия Огнянова Илиева-Синигерова
– докторант задочна форма на обучение

Научен ръководител: проф. Свилен Нейков, дн

Изготвил становището: проф. Красимир Лазаров Петков, дн

Кандидатът в конкурса е представил:

- Дисертационен труд
- Автореферат
- Списък с публикациите по темата на дисертационния труд (копия) – 2 броя

Данни за дисертацията:

Дисертационният труд разглежда особеностите на констатираното разминаване между действителното и желаното състояние на постиженията на българските таекуондисти, дължащо се в голяма степен на липсата на изградена система за откриване на спортните таланти и научнообоснован контрол и оценка на развитието на спортното постижение. Избраната от докторантката тема е съвременна, значима и перспективна. Нейната насоченост е да се търсят начини за оптимизиране на информативните показатели за физическо развитие и двигателна годност на подрастващите таекуондисти, което би подобрило качеството на работа на специалистите при постигането на високи спортни резултати при млади 9–12-годишни таекуондисти. Темата, избрана от докторантката, е значима, полезна и навременна. Въпросите, свързани с динамичното развитие на спортните резултати, се осъществяват чрез използването на съвременни системи за спортна подготовка, а високите изисквания за постигането на максимални резултати при 9–12-годишни млади

състезатели изискват правилното използване и поддръждане на актуалните средства и методи.

Настоящата дисертация е структурирана според изискванията за такъв вид научни разработки и се отличава с добра структура. Представени са обособени глави, раздели и подраздели на структурно и съдържателно равнище. Всичко това показва умението на докторантката Синигерова да систематизира информацията. Съдържа увод, изложение в четири глави.

Първа глава с обем 51 страници съдържа литературно проучване на спорта таекуон-до, което включва специфичната двигателна дейност, морфологичните и функционалните изменения на подрастващите и същността на подбора;

Втора глава е изложена на 12 страници и съдържа цел, задачи, методика и организация на изследването. Методите на изследване са добре подбрани с оглед тематиката на дисертационния труд и са правилно терминологично описани. Обобщени са в блок схема и от математико-статистическите методи е приложен честотният анализ.

Трета глава е от 73 до 157 с., или общо 84 с., и съдържа обобщен анализ на резултатите от проведените анкети и изследвания.

В четвърта глава с обем от 3 с. са представени изводите, препоръките и научните приноси на дисертационния труд.

В информационните източници са включени – ползваната литература и приложения. Литературният обзор е направен задълбочено и аналитично. Показва научната осведоменост и компетентност на докторантката по проблема.

На рецензиране подлежат 160 страници. Библиографията се състои от 144 източника, 111 заглавия, от които 66 на кирилица и 55 на латиница, останалите 33 са електронни. Трудът е онагледен с 41 таблици и 36 фигури, които демонстрират владение на високо ниво на съвременните технически средства от автора.

Представеният ми за становище дисертационен труд е обсъден в катедра „Теория на спорта“, като му е даден ход за защита пред научно жури. Докторантът е извършил корекции съобразно направените препоръки на вътрешното обсъждане, с което е подобрил неговото качество.

Професионално ориентираните въпроси за подбора и селекцията на деца са актуални, тъй като спортните постижения в таекуон-до се постигат

трудно. Те са обект на научни изследвания от чуждестранни автори, но е необходимо да се отбележи, че проведените изследвания имат своя собствена динамика. Ето защо оптимизирането на подбора при 9–12-годишни таекуондисти чака своето научно обяснение. В настоящия ракурс трябва да се изтъкне актуалността на избраната тема на дисертационния труд.

Направеният обобщен анализ на дисертационния труд дава представа за задълбочено изучаване на проблема с двигателната годност на изследваните таекуондисти и включва резултатите от факторния анализ на показателите за физическо развитие и двигателна годност. Неговото комплексно разглеждане води до създаването на нов сравнителен модел на Индекса за обобщена оценка между изследваните възрастови групи и показателите с най-високо факторно тегло, която е с определен принос за оптимизирането и подобряването на подбора. Ето защо давам положителна оценка на настоящия труд.

Първата глава на дисертацията „Постановка на проблема“ включва:

- Характеристика на дейността в таекуон-до – видове, теглови категории, възрастови групи, тренировъчна, състезателна и физиологична. Кратък исторически преглед за появата и развитието на таекуон-до у нас и в чужбина.
- Изследване на морфологичните и функционалните изменения при подрастващи и промените в опорно-двигателния апарат, сърдечносъдовата, дихателната и нервната система.
- Същността на подбора в спорта таекуон-до при подрастващи таекуондисти, което изгражда представа за високото ниво на информираност по изследвания проблем и овладяване на понятийния апарат от докторанта.

Втората глава на дисертационния труд: „Цел, задачи, методика и организация на изследването“, заслужава висока оценка. Основната цел е правилно дефинирана, а задачите, областта, предметът и обектът на изследването са коректно и изчерпателно формулирани. По същество научната фактология отговаря на изискванията за валидност при такъв тип научни разработки. Този факт е обективна предпоставка за извеждане на достоверни закономерности и формулиране на изводи и препоръки.

Трета глава: „Резултати и анализ“, формира цялостния облик на дисертационния труд. Последователно разгледаните въпроси за мнението на спортните специалисти, антропометричния профил, двигателната годност и нормативна база за оценка на физическото развитие логично корелират с описаните задачи на дисертацията. В тази глава се прави анализ на обработените резултати от изследването чрез разнообразни методи. Разкриват се значими за теорията и практиката закономерности. Трябва да се подчертае, че получените от изследванията резултати са подходящо обобщени и обработени.

Седемте извода от проведените изследвания със състезателите по таекуон-до ITF ни дават основание да смятаме, че те ще дадат високи резултати в спортната практика.

Направените препоръки са логичен завършек на дисертационния труд. Те произтичат от решаването на поставените разнообразни задачи и окончателно дефинират научните и научно-приложните приноси. Защото в достъпната литература за таекуон-до ITF не са открити изследвания за тази възрастова група.

Дисертационният труд има следните значими научни приноси:

1. В резултат на направените изследвания е разработена тестова програма за подбор и селекция на млади таекуондисти 9–12 години, а тестовата батерия е специфична за този вид двигателна дейност и възрастова група.
2. Установена е факторната структура на отделни показатели, на базата на които е изведен индекс за оценка на общото състояние на физическо развитие и двигателна годност.
3. Разработена е нормативна база за контрол и оценка на показателите за физическо развитие и двигателна годност на 9–12-годишни таекуондисти като предпоставка за оптимизиране на подбора в този спорт.
4. Предлага се „минимизирана“ тестова батерия, която улеснява организацията на процеса на тестване.

Научните приноси имат приложна същност и са формулирани много добре.

Дисертационният труд е лично дело на автора, той е написан на добър стил и притежава определена оригиналност. Приносите в него са с практическо приложение за младите състезатели и треньори по такуон-до. Научният инструментариум, който е използван, е надежден, а подборът на терминологични средства е добър.

Представеният за разглеждане автореферат е изготвен компетентно, професионално, коректно и отговаря на всички законови изисквания.

Представените две научни публикации са свързани с темата на дисертационния труд и го допълват.

Заклучение:

В заключение предлагам на ас. Силвия Огнянова Илиева-Синигерова, автор на дисертационния труд „Оптимизиране на подбора при 9–12-годишни таекуондисти“, да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ в научната област: Здравеопазване и спорт в професионалното направление: 7.6. Спорт, научна специалност: „Теория и методология на спортната наука“, и ще гласувам положително.

Изготвил
становището:.....

(проф. К. Петков, дн)

01.01.2020 г.

гр. София

REVIEW
of dissertation for awarding the educational and scientific degree
"Doctor" in the scientific specialty "Theory and methodology of sports
science"

Field of the university education: 7. Health and Sports **Professional field:** 7.6 Sports

Faculty „Sports“

Department: Theory of Sport Training

Title of the dissertation: Optimizing selection for 9-12 year old taekwondo players

Autor of the dissertation: assistant Sylvia Ognyanova Ilieva - Sinigerova- part time PhD candidate.

Advisor: prof. Svilen Neykov D.Sc.

Reviewed by: prof. Krasimir Lazarov Petkov, D.Sc.

The candidate in the concourse applied by:

- Dissertation
- Summary of professional accomplishments
- List with publications, referred to the topic of the dissertation (copies)-2

Dissertation details:

The dissertation observes the specifics of the established discrepancy between the actual and desired state of the achievements of the Bulgarian taekwondo athletes, due mainly to the lack of an established system for the discovery of sports talents and scientifically based control and evaluation of the development of sports achievement. The chosen topic is contemporary, relevant and promising. Its focus is to discover ways to optimize the indicators for the physical development and motor fitness of adolescent taekwondo players, which would improve the quality of work of specialists in order to achieve high athletic results in the group of 9-12 year old taekwodists. The topic chosen by the doctoral student is meaningful, useful and timely. The issues related to the dynamic development of sports results are observed through the usage of modern sports training systems, and the high requirements for achieving maximum results in 9-12 year old young athletes require the proper use and arrangement of current tools and methods.

The chosen topic is of interest to specialists from various scientific fields, and the examination of modern systems for sports training, management and control are especially relevant and significant in the dynamic modern society.

This dissertation is composed to meet the requirements of this type of research and is well structured. Separate chapters, sections and subdivisions are presented at the structural and content levels. All of this demonstrates Dr. Sinigerova's ability to systematize information. It contains an introduction and exposition in four chapters.

The first 51-page long **chapter** contains a literature review of the sport of taekwondo-do, which includes specific motor skills, morphological and functional changes in adolescents and the nature of selection;

The second chapter contains 12 pages and sets out the purpose, tasks, methodology and organization of the research. The research methods are well selected with regard to the subject matter of the dissertation work and are correctly described terminologically. They are summarized in a block diagram and frequency analysis is applied among the available mathematical and statistical methods;

Chapter three is situated between pages 73 and 157 pages, or on 84 pages in total, and contains a summary analysis of the results of the surveys and performed tests.

Chapter 4, with total volume of 3 pages, presents the conclusions, recommendations and scientific contributions of the dissertation;

Information sources include literature and applications. The literature review is thorough and analytical. Demonstrates scientific knowledge and competence of the doctoral student in the problem.

160 pages are subject to review. The bibliography consists of 144 sources, 111 titles of which 66 are written in Cyrillic alphabet and 55 -in Latin, the remaining 33 are electronic. The work is illustrated with 41 tables and 36 figures that demonstrate the greater technological skills of the author.

The dissertation presented to me for revision was discussed on a meeting in the "Theory of Sport Training" Department and was approved for defense procedure. The doctoral student made adjustments in accordance with the recommendations made after the pre-defense discussion, which improved the quality of the paper.

Professionally oriented questions for the selection of children are relevant, as sports success in Taekwondo-do is difficult to achieve. They are the subject of research by foreign authors, but it should be noted that the research conducted has its own dynamics. That is why optimizing selection for 9-12 year-old taekwondoists is awaiting their scientific explanation. The current perspective should emphasize the relevance of the chosen topic of the dissertation.

The summarized analysis of the dissertation gives an idea of the in-depth study of the motoric problem of the studied taekwondists and includes the results of the factor analysis of the indicators of physical development and physical fitness. Its complex examination leads to the creation of a new

comparative model of the Index for the aggregate assessment between the studied age groups and the indicators with the highest factor weight, which has a definite contribution to the optimization and improvement of the selection. I therefore give a positive assessment of the present work.

The first chapter of the thesis "Problem Statement" includes:

1. Characteristics of taekwon-do activities - types, weight categories, age groups, training, competing and physiological. A brief historical overview of the emergence and development of taekwon-do in Bulgaria and abroad.

2. Investigation of morphological and functional changes in adolescents and changes in the musculoskeletal system, cardiovascular, respiratory and nervous systems.

3. The essence of selection in the sport of taekwon-do in young Taekwondo players, which creates an idea of the high level of awareness of the problem under study and the mastery of the conceptual apparatus by the doctoral student.

The second chapter of the dissertation - "Purpose, tasks, methodology and organizational research" is highly appreciated. The main purpose is properly defined, and the tasks, field, subject and object of the study are correctly and extensively formulated. Essentially, scientific factology meets the requirements for validity in such type of scientific work. This fact is an objective prerequisite for drawing reliable patterns and formulating conclusions and recommendations.

Chapter Three - Results and Analysis - forms the overall appearance of the dissertation. Consecutively discussed questions about the opinion of sports professionals, anthropometric profile, motor fitness and normative base for assessment of physical development logically correlate with the described tasks of the dissertation. This chapter analyzes the processed results of the study by various methods. Significant patterns of theory and practice are revealed. It should be emphasized that the results obtained from the studies have been properly summarized and processed.

The seven conclusions drawn from the research conducted with the ITF Taekwon-Do athletes give us reason to believe that they will produce high results in sports practice.

The recommendations made are the logical conclusion of the dissertation. They originate from the solution of the set tasks and finally define the scientific and applied contributions, because no studies for this age group have been found in the available Taekwon-do ITF literature.

The dissertation has the following significant scientific contributions:

1. As a result of the research, a test program for the selection of young taekwondoists 9-12 years has been developed, and the test battery is specific to this type of motor activity and age group.

2. The factor structure of individual indicators has been established, on the basis of which an index for estimation of the general condition of physical development and physical fitness has been derived.

3. A regulatory framework for control and evaluation of the physical development and fitness indicators of 9-12 year-old taekwondoists has been developed as a prerequisite for optimizing the selection in this sport.

4. A "minimized" test battery is provided that facilitates the organization of the testing process.

Scientific contributions have an applied nature and are well formulated.

The dissertation is a personal work of the author, it is written in good style and has a certain originality. The contributions are practical for young athletes and taekwondo trainers. The scientific tools used are reliable and the selected terminology is good.

The submitted abstract is prepared in a competent, professional, correct manner and meets all legal requirements.

The two scientific publications presented are related to and complementary to the topic of the dissertation.

Conclusion:

In conclusion, I propose that Assistant Sylvia Ognyanova Ilieva - Sinigerova, author of the dissertation entitled "Optimizing the selection of 9-12 year-old taekwondo players", be awarded the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific field: Health and sports of the professional field: 7.6 Sports , major in Sports Science Theory and Methodology, and I will vote in favor.

Reviewed by .....

/prof. K. Petkov, D.Sc.

01.01.2020

City of Sofia